

**DINSHUNOSLIK FANINI O'RGATISHDA ILMIY VA PEDAGOGIK
TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH**

Mamasidikov Murodjon Kobuljon o'g'li
Andijon Iqtisodiyot va Pedagogika Universiteti
assistent-o'qituvchi

Dinshunoslik insoniyat tarixidagi diniy va madaniy jarayonlarni chuqur o'rganadigan fan sifatida, nafaqat ilmiy jihatdan, balki ma'naviy-ma'rifiy rivojlanish nuqtai nazaridan ham ahamiyatlidir. Ushbu fanni samarali o'qitish uchun zamonaviy ilmiy va pedagogik texnologiyalardan foydalanish talab etiladi. Bu nafaqat bilim oluvchilarning qiziqishini oshirishga, balki ularning mulohaza yuritish qobiliyatini rivojlantirishga ham yordam beradi.

Dinshunoslik fanining o'ziga xosligi. Dinshunoslik o'z mazmuniga ko'ra murakkab fan bo'lib, u tarix, falsafa, madaniyatshunoslik, sosiologiya va psixologiya kabi sohalar bilan chambarchas bog'liq. Ushbu fanning o'ziga xos jihatlari quyidagicha: Ko'pqirralilik: dinni faqat diniy nuqtai nazardan emas, balki uning madaniy va ijtimoiy ahamiyatini ham o'rganish.

Ma'lumotlarni turli manbalardan olish zarurati: muqaddas matnlar, tarixiy hujjatlar va zamonaviy tadqiqotlar. Munosiblik va tolerantlik: talabalarni turli dinlar va madaniyatlarga nisbatan hurmat ruhida tarbiyalash. 2. Ilmiy va pedagogik texnologiyalarning ahamiyati. Zamonaviy o'qitish jarayonida faqat an'anaviy usullar bilan cheklanib qolish mumkin emas. Ilm-fanning tezkor rivojlanishi ta'limda yangi texnologiyalarni joriy qilishni talab etmoqda. Ilmiy texnologiyalar: Ma'lumotlarni raqamlashtirish va elektron ta'lim manbalari:

Zamonaviy dasturlar va platformalar (Google Scholar, Academia.edu, Ziyonet) orqali talabalarni keng qamrovli ma'lumotlar bilan ta'minlash. Analitik tadqiqot usullari: Ilmiy va diniy manbalarni chuqur tahlil qilish orqali talabalarning tahliliy fikrlash qobiliyatini rivojlantirish. Pedagogik texnologiyalar:

Interaktiv usullar: Dinshunoslik fanida talabalarni faol ishtirokchiga aylantirish muhim. Bunga quyidagilar kiradi: Munozaralar va debatlar: turli dinlar haqidagi masalalarni muhokama qilish. Rolli o'yinlar: tarixiy voqealarni sahnalashtirish orqali fuqarolik va ma'naviy ahamiyatni chuqurroq tushunish. Multimediya vositalari: Videolar, audio materiallar va virtual ekskursiyalar orqali talabalarni o'quv jarayoniga jalb qilish. Case-study (amaliy misollar): Hozirgi davrdagi diniy muammolarni tahlil qilish orqali bilimlarni hayotiy sharoitlarda qo'llash.

Dinshunoslik fanida foydalaniladigan texnologiyalar Axborot-kommunikatsiya texnologiyalari (AKT): Elektron darsliklar va onlayn kurslar: Moodle, Coursera, va EdX kabi platformalar orqali talabalarga masofaviy ta'lim berish. Virtual voqelik (VR): Diniy yodgorliklar, masjidlar, cherkovlar va boshqa muqaddas joylarga virtual sayohat uyushtirish. Ko'rgazmali texnologiyalar: Tasviriy materiallar: Slaydlar, xaritalar, sxemalar va infografikadan foydalanish. Media materiallar: Diniy tarixiy hujjatlar yoki hujjatli filmlar ko'rsatish. O'quv jarayonini differensiyalash texnologiyasi:

Talabalarning bilim darajasiga qarab individual yondashuv. Bilim oluvchilarning qiziqishlariga mos mashg'ulotlar tashkil qilish.

Ilmiy va pedagogik texnologiyalar samaradorligi. Talabalarning o'quv jarayonidagi qiziqishi va natijadorligini oshirish uchun zamonaviy texnologiyalardan quyidagi afzalliklar kelib chiqadi: Diqqatni tortuvchanlik: vizual va interaktiv materiallar talabalarning e'tiborini o'quv jarayonida ushlab turishga yordam beradi. Tushunchalarning chuqurroq o'zlashtirilishi: axborotlarni mantiqiy bog'liqlikda tushuntirish imkoni. Muloqot va fikr almashish: interaktiv usullar orqali talabalar o'rtasidagi fikr almashinuvini rag'batlantirish. Tanqidiy fikrlash: tahlil, taqqoslash va xulosa chiqarish ko'nikmasini shakllantirish.

Xulosa va tavsiyalar

Dinshunoslik fanini o'rgatishda ilmiy va pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanish zamonaviy ta'lim tizimida muhim o'rin tutadi. Bu yoshlarni diniy bag'rikenglik va madaniy xilma-xillikni tushunishga o'rgatishda muhim ahamiyat kasb etadi. AKT va zamonaviy

platformalardan keng foydalanish. Interaktiv va amaliy mashg'ulotlarni oshirish. Talabalarning individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim berish.

Adabiyotlar ro'yxati:

1. Karimov S.X. Dinshunoslik asoslari. Toshkent: O'zbekiston, 2015.
2. Haydarov A. Ma'naviy va ma'rifiy ta'limda innovatsiyalarni qo'llash. Toshkent: Sharq, 2018.
3. Baranova Ye.A. Dinshunoslik o'qitish metodlari. Moskva: Vysshaya shkola, 2017.
4. Ziyonet.uz – O'zbekistondagi ta'lim resurslari portali.
5. Gasymov I. Sovremennyye podxody k prepodavaniyu religiovedeniya. Moskva: Prosveshcheniye, 2016.